

Tomasz Szetyński

System PESEL2

Fot. Kiyoshi Takahase, Segundo

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom obywateli i przedsiębiorstw, w zakresie świadczenia usług przez administrację publiczną za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej (Internet, telefonia mobilna), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przystąpiło do realizacji Programu PESEL2. Poprzez ten projekt zostanie wdrożona w życie koncepcja budowy społeczeństwa informacyjnego. Program PESEL2 podzielony został na etapy, których realizację planuje się na lata 2006–2008 oraz w kolejnych okresach.

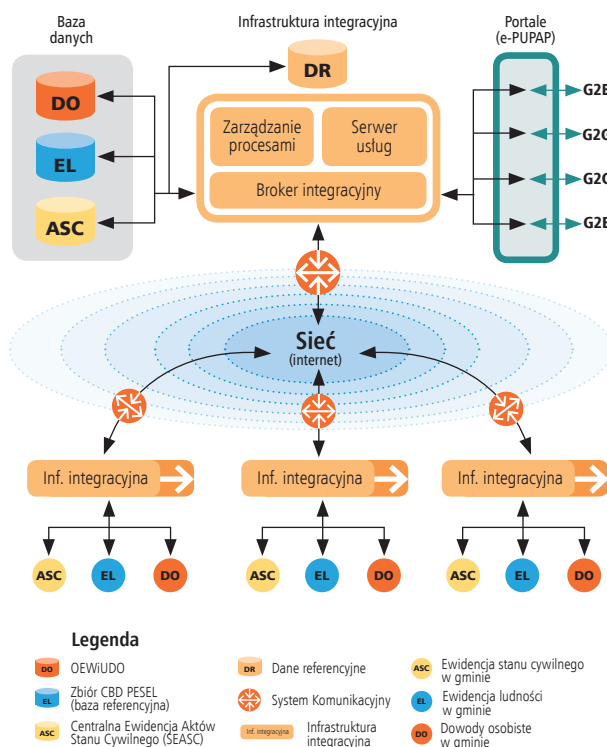
Można powiedzieć, iż budowa tego systemu stanowi fundament unowocześniania polskiej administracji w zakresie realizowanych w sposób elektroniczny usług publicznych. Program PESEL2 jest przedsięwzięciem budowy nowoczesnej e-administracji, opartym nie tylko na technicznej integracji systemów informatycznych, funkcjonujących w administracji publicznej. Budowa nowych i integracja istniejących systemów informatycznych będzie się także wiązać z jednoczesnymi zmianami organizacyjnymi i prawnymi.

Celem operacyjnym programu jest umożliwienie przedsiębiorcom oraz obywatelom korzystania z usług administracyjnych on-line oferowanych przez administrację różnych szczebli i rodzajów.

Po co nam nowy system PESEL?

Celem strategicznym Programu PESEL2 jest usprawnienie obsługi obywatela i przedsiębiorcy w zakresie spraw objętych programem oraz budowa Zintegro-

Architektura logiczna systemu

Główne funkcje systemu ZSI PESEL2 w ramach nowej infrastruktury informacyjnej państwa

wanego Systemu Informatycznego PESEL2 (ZSI PESEL2) jako rejestru referencyjnego ludności w ramach budowy nowoczesnej infrastruktury informacyjnej, stanowiącej podstawę taniego i przyjaznego państwa obywatelskiego. Celem operacyjnym programu jest umożliwienie przedsiębiorcom oraz obywatelom korzystania z usług administracyjnych on-line oferowanych przez administracje różnych szczebli i rodzajów. Nowy system oparty o zintegrowane procesy obejmie obsługę spraw związanych ze stanem cywilnym, ewidencją ludności i dowodami osobistymi. W ramach prac nad systemem PESEL2 nastąpi modernizacja istniejącego Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności oraz jego integracja z systemami informatycznymi samorządów w zakresie urzędów stanu cywilnego, ewidencji ludności i dowodów osobistych. Nowy system ZSI PESEL2 zostanie rozbudowany o centralny rejestr aktów stanu cywilnego oraz portale pozwalające na świadczenie usług na rzecz przedsiębiorców i obywateli drogą elektroniczną.

System ZSI PESEL2, jako niezwykle istotny komponent nowej infrastruktury informacyjnej demokratycznego państwa obywatelskiego, powinien realizować w swoim obszarze takie funkcje, jak: sprawne i łatwe dostarczanie usług społecznych przez administrację rządową i samorządową, eliminowanie zbędnych procedur administracyjnych, minimalizowanie kosztów procedur administracyjnych dla wszystkich ich uczestników przez standaryzację i „zero redundancji”. Pojęcie to należy rozumieć wieloaspektowo, a odnosi się ono do aspektów organizacyjnych (ograniczenie wizyt obywatela w urzędzie, ograniczenie obowiązku dostarczania dokumentów, eliminację zbędnych czynności urzędniczych) oraz aspektów technicznych (eliminacja nadmiarowych komponentów systemu informatycznego oraz nadmiarowych danych wprowadzanych i przetwarzanych w systemie). Nowy system powinien znacznie ograniczyć także etatyzm dzięki przejrzystości, optymalizacji i algorytmizacji procedur administracyjnych. Realizacja Programu PESEL2 przyczyni się także do zapewnienia ładu informacyjnego w życiu społecznym i gospodarczym przez minimalizację asymetrii informacyjnej między państwem i jego organami, obywatelami i jednostkami organizacyjnymi, prowadzącymi działalność społeczną i gospodarczą. Poprawi się także znacznie bezpieczeństwo informacyjne kraju.

Identyfikator PESEL2 jako bazowy rejestr referencyjny ludności

W ramach Programu PESEL2 dokonane zostanie uzupełnienie podstaw prawnych oraz *reengineering* istnieją-

cego Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności PESEL nadając mu w ten sposób cechy rejestru referencyjnego. System PESEL 2 będzie stanowić praktyczne wdrożenie rejestru referencyjnego dla całego sektora publicznego w zakresie identyfikacji i klasyfikacji wybranych informacji o osobach obywatelach i innych określonych grupach osób przebywających na terenie Polski.

Identyfikator PESEL2 będzie jedynym identyfikatorem zewnętrznym dla wszystkich systemów sektora publicznego (jak: systemy podatkowe, ubezpieczenia społeczne, ochrona zdrowia, rejestry sądowe, ewidencje urzędowe zawierające dane o osobach fizycznych, ewidencje lokalne, rejestry tworzone okresowo lub jednorazowo dla konkretnych zadań publicznych). Sam proces aktualizacji danych w zakresie identyfikacji osób fizycznych w całej infrastrukturze informacyjnej państwa będzie dokonywany przez urzędy pierwszego kontaktu szczebla gminnego (Urzędy Stanu Cywilnego, wydziały ewidencji ludności i dowodów osobistych) za pośrednictwem systemu ZSI PESEL2 jako bazowego rejestru referencyjnego osób fizycznych.

Wprowadzony zostanie obowiązek wymiany informacji o osobach fizycznych pomiędzy jednostkami organizacyjnymi administracji publicznej, w celu minimalizacji zbierania danych od obywateli. Wprowadzony zostanie również zakaz żądania tychże informacji, jeżeli dane istnieją już w systemie ZSI PESEL2.

W pierwszej kolejności aktualizacja przez system ZSI PESEL2 będzie dotyczyć systemów informatycznych, w których przetwarzane są dane największych grup obywateli takich jak systemy: Ministerstwa Finansów (system podatkowy POLTAX i KEP), Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Kompleksowy System Informatyczny ZUS), Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Narodowego Funduszu Zdrowia, Ewidencji Gruntów i Budynków, Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców, Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli (IACS), Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa, Ksiąg Wieczystych Ministerstwa Sprawiedliwości, Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej (system INDYGO Ministerstwa Gospodarki). W systemie ZSI PESEL2 będą gromadzone podstawowe cechy klasyfikacyjne i identyfikacyjne o osobie fizycznej, występujące w ogólnokrajowych systemach informacyjnych, często wykorzystywane przez jednostki sektora publicznego, np. informacja o tym, czy osoba jest ubezpieczona w systemie ubezpieczenia zdrowotnego lub ubezpieczenia społecznego. Obywatel będzie zwolniony z dostarczania

jakichkolwiek zaświadczeń lub dokumentów zawierających dane zawarte w systemie ZSI PESEL2 (np. odpisy z aktów stanu cywilnego, zaświadczenie o zameldowaniu itd.). Dane te powinien pobierać sam zainteresowany urząd z systemu ZSI PESEL2.

Ekstrakt danych z systemu ZSI PESEL2, pobierany przez urząd lub inną jednostkę sektora publicznego, będzie posiadał status dokumentu. Centralna Baza Danych systemu ZSI PESEL2, jako systemu referencyjnego, będzie zintegrowana z kompleksem systemów wyspecjalizowanych, zawierających dane osobowe i dane dokumentów potwierdzających te dane: Centralna Ewidencja Aktów Stanu Cywilnego, Ogólnokrajowa Ewidencja Wydanych i Utraconych Dowodów Osobistych, Centralna Ewidencja Wydanych i Unieważnionych Paszportów.

Usprawnienie działania polskiej administracji w zakresie obsługi obywateli i przedsiębiorstw

Dzięki wdrożeniu systemu PESEL2 nastąpi przekształcenie Krajowego Rejestru Podatników (KEP), jako rejestru pierwotnego w zakresie osób fizycznych, w wewnętrzny rejestr systemu POLTAX. Aktualizacja KEP, w zakresie osób fizycznych realizowana będzie przez właściwe urzędy gmin drogą elektroniczną za pośrednictwem systemu ZSI PESEL2, bez udziału podatnika. Co ważne, nastąpi również likwidacja procedury wymeldowania jako odrębnej czynności przy zmianie miejsca zamieszkania. Obywatel zmieniający adres dokonywałby zameldowania i wymeldowania tylko w jednym urzędzie. Właściwy dla nowego miejsca zameldowania urząd gminy przekazywał będzie informacje do Centralnej Bazy Danych systemu ZSI PESEL2, który z kolei przekaże te informacje do wszystkich innych współdziałających ze sobą systemów. Obywatel będzie zwolniony z obowiązku aktualizowania informacji adresowej we wszystkich rejestrach urzędowych, w których jest ujęty w związku z obowiązkami nałożonymi przez państwo lub przysługującymi mu uprawnieniami (np. podatki, służba wojskowa, ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, ewidencja działalności gospodarczej itd.)

Wymiana dokumentów, wynikająca ze zmian danych osobowych, będzie inicjowana przez urzędy uzyskujące te dane z systemu ZSI PESEL2, np. wydanie nowego dowodu osobistego, prawa jazdy, wymiana paszportu. Po wprowadzeniu zmian prawnych, w szczególności zwią-

zanych z opłatami, właściwe urzędy będą mogły dostarczać obywatelowi dokumenty z aktualnymi danymi. Jednym z największych plusów takiego rozwiązania jest to, iż nastąpi odciążenie obywateli i przedsiębiorców od aktualizacji danych osobowych we wszystkich rejestrach urzędowych. Dane te byłyby aktualizowane przez system ZSI PESEL2 w ramach jego funkcji jako bazowego systemu referencyjnego dla całej administracji. Standaryzacja informacji w rejestrach, ewidencjach i systemach zawierających dane osobowe, opracowana w ramach prac nad systemem ZSI PESEL2, umożliwi radykalne uproszczenie wielu procedur administracyjnych w systemach takich, jak: podatkowy, ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego, ewidencjach prowadzonych przez samorządy terytorialne itd. Uproszczenie procedur da znaczące oszczędności w administracji.

Integracja i powiązania z innymi projektami

System PESEL2 będzie powiązany z kilkoma innymi projektami: e-PUAP – którego celem jest budowa Elektronicznej Platformy Usług, umożliwiającej tworzenie procesów obsługi obywatela i firm z wykorzystaniem zdefiniowanych wcześniej standardów dokumentów elektronicznych i standardów procesów pracy administracji publicznej, z projektem Indygo – celem, którego jest budowa systemu gromadzącego w jednym miejscu informacje o wpisach do ewidencji działalności gospodarczej oraz umożliwiającego składanie on-line wniosków związanych z ewidencją, projektem CEPIK oraz projektem e-Deklaracje.

Koszty projektu

Koszt budowy systemu PESEL2 jest podzielony na kilka kategorii, które obejmują przygotowanie, prowadzenie i obsługę projektu – 20 mln zł, Centrum Podstawowe i Zapasowe, system komunikacji – 50 mln zł, warstwę centralną systemu (portal informacyjny, broker centralny, bazy centralne PESEL2, OEWiUDO, CRASC) – 37 mln zł oraz warstwę lokalną (sprzęt, aplikacja USC i LBD, wdrożenie, polityka bezpieczeństwa, podpis kwalifikowany) – 85 mln zł. Całościowy koszt przedsięwzięcia wyniesie więc około 200 mln zł.

Opracowano na podstawie materiałów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – Departament Rozwoju Rejestrów MSWiA.